

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvoji pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje strogo temeljno pristojbina: ter od vsake politične po-80 vrn. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Hraščnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Balkansko vprašanje.

Še vedno dohajajo žalostna poročila iz ne-srečne Macedonije. Turki davijo Bolgare z vso njim prirojeno krvoločnostjo, z nedolžnimi žrtvami polnijo tamnice, a vasi spreminjajo v pepel. Ljudje beže v sosedno Bolgarijo, kjer jim pa tudi že nadležno postaja, ker je preveč teh begunov. In žive duše ni med evropskimi diplomati, ki bi se zavzela za ta siromašni narod. Za Slovane nima nihče srca, a vsi njegovi sosedje bi najrajši videli, da se čimprej ugonobi. Nedavno sta se sešla v Opatiji kralja Grkov in Rumunov ter razpravljala o tem, kako bi se začela politika proti Bolgarom in Srbom nadaljevala v dosedanjem smislu, da se še nekaj časa vzdrži sedanje razmerje, da se pripravita bolj obadva na boj proti balkanskim Slovanom, posebno proti Bolgarom, katerim pa je že po svetočestfanskem miru bila namenjena Macedonija.

Turkom se prepušča še za nekaj časa Macedonija, da tamkaj zatirajo slovansko prebivalstvo, katero je Grkom na poti posebno ob obali Egejskega morja; a Rumunija želi spraviti na noge nekoliko tisoč v Macedoniji prebivajočih Kara-Vlahov, da bodo delali zmešnjave Bolgarom, ako se ti mogoče upro Turkom. Zato mora boj med Bolgari in Srbi zdaj prenehati, ker stremi Grčija za tem, da Macedonija ne postane niti bolgarska niti srbska, marveč grška posest. Tega pa balkanski Slovani ne smejo nikdar dovoliti; Srbiji in Bolgariji je Egejsko morje neobhodno potrebno, a glavna naloga obeh držav mora biti, da razširita svoje meje do tega morja. Proti grškemu in rumunskemu spletkarstvu je za balkanske Slovane edina rešitev sloga, katere je bilo dozdaj med njimi vse premalo.

Že dalje časa se govori o tem, da bi se najkasneje v jeseni imeli sniti v Petrogradu srbski kralj, bolgarski knez Ferdinand in črnogorski knez Nikola, da sklenejo formalno zvezo treh balkanskih držav pod pokroviteljstvom Rusije. Nadalje se govori že kakor o gotovi stvari, da se bolgarski knez poroči z črnogorsko knezino Ksenijo. Ti dve vesti svedočita, da so na slovanskih vladarskih dvorih prepričani o nujni potrebi medsebojne vzajemnosti. Istotako ni brez političnega pomena potovanje srbskega kraljevega para v poset k ruskemu caru in carinji. Morda je še pre zgodaj govoriti o tem, kdo bo proglašen srbskim prestolonaslednikom za slučaj, da v issini izgine vsaka nada, da bi kraljica Draga darovala kralju in srbskemu narodu prestolonaslednika. Ali ni čisto brez podlage vest, da bode ob priliki obiska kralja Aleksandra na ruskem dvoru govora o srbskem prestolonasledniku.

Iz Rusije je došlo poročilo, da je „Rusko-slovanško dobrotvorno društvo“ začelo živo gibanje za rešenje balkanskega vprašanja in to samo pravoslavnemu življu v prid. Nedavno je general Komarov imel navdušeni govor, v katerem je zahteval, da se pripoji Srbiji Bosna in Hercegovina, Stara Srbija in Macedonija. Na podoben način pišejo ruski vladni ali vsaj vladi prijazni listi. „Novoje Vremja“ opozarja vse Slovane, da se zedinijo pod kulturno hegemonijo Rusije, ki je edina v stanu ohraniti neodvisnost

slovanskih narodov. „Peterburskija Vjedomosti“ skuša doseči, da Rusija izrabi priliko, ko se bo mudil srbski in bolgarski vladar na ruskem dvoru, ter da ju pregovori k srbsko bolgarsko črnogorski zvezi proti Turčiji in za okupacijo Bosne in Hercegovine pod močno zaščito Rusije.

Nemogoče je zdaj presoditi, kako se bo razmotalo balkansko vprašanje, nujna potreba je, da se reši čimprej in sicer na korist Bolgarom, ker pri sedanjih razmerah ne more obstati. Bolgari trpe preveč, zato ni nemogoče, da pride do splošne ustaje Bolgarov. Istotako so v Albaniji razmere napete, in je ljudstvo ogorčeno zoper turško slabo upravo, kakor tudi zoper italijansko propagando.

Denarni polom v Nemčiji.

„V državi lepih čednosti in strahu božjega,“ kakor se rada nazivlje Nemčija, zgodil se je svetovni škandal, o kakršnem že svet dolgo ni slišal.

Velika „Lipska banka“ je propadla, ne po špekulaciji, temveč valed sleparstva in poverjenja upravnega sveta, kateri je štel med svoje člane najvrednejše nemške veljake.

Nepričakovani propad imenovane banke je grozno vznemiril vso Evropo. Bančni ravnatelj Schmidt se je obesil, nadzorovalni svetnik Schäffer se je ustrelil, višji protestantovski pastor Müller je znorel, ko je zvedel za svoje izgube pri banki. Razum tega je znorelo še več oseb, večino upravnega odbora so zaprli. Nad 30 tvež je samo v Lipskem prišlo valed tega v konkurz, a propadla so mnoga velika podjetja po celi Prusiji, pa tudi v Avstro-Ogrski, Italiji, na Francoskem itd. Trebalo bo morda polstoletja, da se velikanske zgube pozabijo ter se povzpnejo prizadeta podjetja do prejšnjega blagostanja.

Glavni provzročitelj bančnega propada se imenuje poleg brezvestnih upraviteljev „Delniško društvo za sušenje drož v Kaslu“. To društvo je lahkomišljeno špekuliralo z lahkomišljeno posojenim denarjem propale banke. Društvo je imelo 80 milijonov mark iz propale banke, za katero velikansko vsoto so jamčili bančni upravitelji s svojim premičnim premoženjem. Toda zastavljenih vrednotnic ni bilo pri katastrofi najti v banki. Dvojno je mogoče: ali so brezvestniki z zastavljenim kapitalom aleparili, ter zastavljene vrednosti najprej zastavljali, ali pa iste poverili.

Sokrivo delniško društvo se je osnovalo v Kaslu (Cassel) leta 1889 v skromnem obsegu za sušenje in razpečavanje drož pri pridelovanju piva, žganja ter aladkorne pese. Kmalu pa je začelo z lesno produkcijo v zelo obširnem delu krogu. Ustanovilo je podružnice skoraj po celi Evropi tako tudi na Dunaju, Lvovu, Ili na Ogrskem itd. Seveda so sedaj vse propale.

Finančno-politični svet je že od začetka nekaj nezdravega sumil, ker so družbe izplačevale do 50% dividend.

Izplačevale so iz Lipske banke izposojene milijone, za kar je ta banka vedela. Tu se tedaj ne more govoriti le o lahkomišljenosti, to je bila temveč velika alepararska družba, ki je pri-

vedla deželo skoraj do bankerota ter do tem elj, pretresla finančno zaupanje.

O Saksonski se rado trdi, da je gospodarsko močna. Nečuveni ta polom pa je svetu pokazal, da je pri vsem politično in finančno otročja. Res so bili že podobni polomi, n. pr. francoska Panama, londonska Basingova leta 1890 itd., a pri teh podjetjih se je računalo z drugačnimi veličinami, na katere je pač bilo lažje zaupati milijone, kakor pa 80 milijonov za — drože.

Pregledovanje knjig v propalih dveh podjetjih bo trajalo najmanj šest tednov. To pregledovanje pa bo stalo še gotovo življenje marsikaterega sokrivca ter — pamet ogoljufanih. Dosedaj je toliko gotovo, da so udje ravnateljstva kaselske družbe poverili štirinajst in pol milijonov mark.

Vseh tovarn in industrijskih podjetij, ki so poginile valed lipsko-kaselske sleparije ni mogoče naštet. Omenjamo le komercialno banko v Harkowu v Rusiji s pasivo 1.250.000 rubljev, veliko število podružnic kaselske družbe po vsej Evropi, tovarna za suknjo Lehman v Böhrlngu, lipska družba za glino itd., velikoknežna državna blagajna Weimar zgubi 1.500.000 mark, lipsko mesto dve naloženi ustanovi za 560.000 mark in brezštevilno drugih. Pomilovanja je vredna vsaka dežela, ki postane žrtva takšnih varalnic. Vendar se kaj podobnega skoraj ne bi moglo pripetiti v nobeni finančno strogo in pametno urejeni državi.

Škodoželjni Nemci pa se naj iz škandaloznega dogodka uče, da je tudi v opevani Prusiji mnogo gnjilega. Naj bi se kaj podobnega zgodilo n. pr. na Češkem ali v Rusiji. Nemško časopisje bi se ne trudilo zabavljati in zgražati se. Nad brunom v Lipskem pa se ne spodtikajo. Koliko bližje je v Nemčiji aleparstvo, kakor pa nezmotljivost!

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor.) Seja dne 10. julija. Posl. Stallner utemeljuje svoj predlog za izpremembo zakona okrajnih zastopov ter predlaga, naj se § 7 in 12 predručita tako, da se bo prištevalo k skupini veleposesnikov vse one, ki plačujejo na direktnih zemljiščnih ali pa — hišnih davkih 120 kron. K skupini najnovejših obdačencev trgovine in industrije je prištevat vse one, ki plačujejo od svojih podjetij najmanj 120 K direktnih davkov. — Poslanec Hagenhofer utemeljuje svoj predlog glede regulacije rek in zidanja varstvenega nabrežja ter zahteva v to svrbo znatne državne podpore. — Posl. baron Rokitsansky predlaga novo velično precasovo, ki bi bila pravična tudi kmečkim občinam, kar pa izdelana ni. Njegov predlog zahteva, da dobijo kmečke občine 30 posl. mesto 23, ter naj bi se v to svrbo vol. okr. pri nas tako-le razdelili: 1. Celje, Vransko, Gornji grad. 2. Šmarje, Laško, Konjice. 3. Slov. Gradec, Šoštanj, Marenberg. 4. Maribor (okolica). 5. Slov. Bistrica, Sv. Lenart. 6. Ljutomer, Ormoč, Gor. Radgona. 7. Ptuj, Rogatec. 8. Brežice, Kozje, Sevnica. Slovenskim kmečkim občinam tedaj privošči 1 poslanca več, nemškim pa 6. — Seja dne 11. julija. Predložena so bila poročila: učnega odseka glede meščanskih šol,

finančnega odseka glede raznih plač itd. Baron Rokitsansky utemeljuje svoj predlog, naj bi se pri zakonu o novih vodnih cestah oziralo na želje in zahteve avstrijskega kmetijstva. V to svrhu naj vlada predloži omenjeni zakon pojasnjujočo naredbo pred razglasenjem v odobrenje kmetijskim korporacijam, zavezam in društvom. Poročilo dež. odbora za ustanovitev kmetijske zimske šole za graško okolico se izroči finančnemu odseku. Za plinovo in električno razsvetljavo norišnice v Feldhofu se dovoli kredita 301600 kron. Pri tej postavki se je vnela daljša debata. Nadalje se dovoli za isti zavod dva pisarniška uradnika ter dva strojnika. Posl. Sutter zahteva izpremembo dež. zakonika glede javnih cest in potov, naj bi ne bilo zabranjeno ob istih na 4 metre njive orati le vzporedno s cesto. Prošnja učiteljske ptujske okoliške (slovenske) šole za stanarino ali pa draginsko doklado, kakor tudi ona krajnega šolskega sveta pri Sv. Andražu v Leskovcu za prispevek k šolski stavbi se — „iz principijelnih vzrokov“ odklonite. — Posl. Dehne predlaga ustanovitev živinozdravniške šole v Gradcu.

(Konfiskacija „Domovine.“) Zadnje število našega lista zaseglo nam je c. kr. državno pravdnitvo zaradi poročila „Ljudska veselica“ v celjskem mestnem parku. V tem poročilu navedli smo golo resnico, ki se da dokazati z mnogo in mnogo pričami brez vsakega napada. Da se pa v Celju proti takim vsenemškim slavnostim, koder igra glavno vlogo „frankfurtarica“, in to samo „resnica“ ne sme pisati, o tem nas je poučil še-le g. državni pravdnik. Proti tej konfiskaciji se obsebi razumno pritožimo, a poskrbeli smo tudi, da se v prvi seji bodočega zasedanja državnega zbora pokaže v interpelaciji, kaj se v Celju konfiskuje in vpraša justičnega ministra, če soglaša s tem.

(Imenovanje.) Za državno stavbno službo na Štajarskem so imenovani: višji inženjer Vilj. Butta v Celju, stavbnim svetnikom, inženjerja Kajetan Krischan in A. vitez Spindler višjima inženjerjema ter stavbni pristav Viktor Seiner inženjerjem. — Ravnatelj na novi gozdarski srednji šoli v Brucku je postal Rudolf Jugovitz iz Moravske, profesor pa J. Knotek iz Sarajeva. Obema so se dosedanja službena leta vštela v penzijsko dobo.

(Premeščenje.) Sodni tajnik Alojzij Doxat v Celju imenovan je deželno-sodnim svetnikom in prevzame vodstvo okrajnega sodišča v Ljutomeru; sodni adjunkt v Ljutomeru dr. Josip pl. Ducar pa je imenovan deželno-sodnim tajnikom in pride v Celje.

(Izpred državnega sodišča.) G. dr. Ivan Dečko v Celju pomagal je bil, kakor že znano čitateljem „Domovine“, večini upokojenim orožnikom do pokojnine, oziroma do zvišane pokojnine. V zadnjem času je valed tožbe na državnem sodišču pripomogel isti zopet upokojenim orožnikom, in sicer Francu Bračiču, sedaj deželnemu dacarju v Slov. Gradcu, da mu je ministristvo za domobranstvo zvišalo pokojnino od 333 K 32 v na letnih 500 kron, ter istemu izplačalo za pretekli čas na premalo izplačani pokojnini 1736 K 15 v; nadalje Ignacu Wolfu, deželnemu dacarju na Laškem, da mu je zvišalo pokojnino od letnih 400 K na 600 K, ter istemu izplačalo na zaostali pokojnini za pretekli čas 2300 K, končno, da je zvišalo Antonu Otorepcu, pisarniškemu pomočniku v Ormožu, pokojnino od letnih 487 K 50 v na 812 K 50 v, ter mu nakazalo na premalo izplačani pokojnini za zadnji čas 4658 K 33 v.

(Konec šolskega leta.) Na vseh tukajšnjih šolah zaključilo se je v soboto, dne 13. julija šolsko leto z običajno cerkvono slovesnostjo.

(Na državni gimnaziji v Celju) je bilo koncem letošnjega šolskega leta 277 dijakov; po narodnosti je med temi 75 Slovencev, 201 Nemec in eden Čeh. Odliko je dobilo koncem šolskega leta 23 dijakov, prvi red 200, ponavljalni izpit 13, drugi red 27 in tretji red 12 dijakov. — Na samostojni slovensko-nemški gimnaziji je bilo 137 dijakov; po narodnosti je bilo 136 Slovencev in eden Nemec. Dijakov z odliko je bilo 24, s prvim redom 91, ponavljalni izpit je bil dovoljen osmim dijakom, in 14 jih je padlo.

(Na slovensko-nemški gimnaziji v Celju) oglasilo se je 51 učencev k sprejemnemu izpitu; izpit napravilo je 46 dečkov.

(V Mozirju) so zaprli šolo za nekaj časa, ker ima mnogo otrok ošpice ali bleke.

(V Mozirski koči.) Savinjske podružnice S. P. D. je bilo letos že 29 upisanih turistov in turistinj. Ker se je sezona še le komaj pričela, je upati, da poseti to kočo, od katere je krasen razgled po vsej Savinjski dolini do Celja, še precej prijateljev planin. Iz Mozirja do koč se lahko pride v treh urah. Večinoma se gre po senčnih gozdih, in ni pot nikjer nevarna ter je pristopna damam in celo otrokom. Pol ure nad kočo je grič Medvedjak, z katerega se nudi iz letniku prezanimiv pogled na skupino Ojstrice, po Savinjski dolini in gorovju tja do Pohorja ter na Hrvaško. V koči se lahko prenočuje in je potrebna kuhinjska in namizna posoda v koči, če jo hoče kdo rabiti, pač pa se morajo prinesiti seboj jedila in pijača. — Prid vrh planin, nižave sint!

(Utonil je) v Pesnici pri kopanju blizu Lučan nek Rupert Knily. Bil je božjasten.

(Veliko veselico) prirede mariborski slovenski abiturijenti v soboto dne 27. julija 1901 na vrtu „Narodnega doma“ v Mariboru. Pri koncertu in plesu svira slav. veteranska godba. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Za osebo 1 K, za obitelj (3 osebe) 2 K 40 v, za dijake 20 v. Blagajna se odpre v soboto, dne 27. julija ob 6. uri zvečer. O slabem vremenu se vrši veselica v veliki dvorani „Narodnega doma.“ Takrat znaša vstopnina: a) v parterju za sedeže 1. do 5. vrste po 1 K 60 v, 6. do 10. vrste po 1 K 40 v, 11. do 16. vrste po 1 K 20 v, za stojišča po 60 v, za dijake po 40 v; b) na galeriji za sedeže po 60 v, za stojišča po 30 v. Ker je čisti dobiček namenjen za Prešernov spomenik, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Konkurz.) Mariborsko okrajno sodišče je dovolilo konkurz čez premoženje nedavno umrlega trgovca pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Rud. Millenoth. Oskrbnik mase je dr. Ivan Serbec v Mariboru.

(Za oskrbovanje vojaške garnizacije v Mariboru) se vrši tam zakupna obravnava dne 24. t. m. in sicer zaradi zagotovljenja sena, slame, drv, premoga in ovsa. Ponudbe je poslati pravočasno oskrbovalnemu magazinu v Maribor.

(V pokoj je stopil) glavni tajnik štajarske kmetijske družbe, cesarski svetnik Frid. Müller.

(Štajarske meščanske šole.) Kakor znano, predlaga deželni odbor ustanovitev dekliških meščanskih šol v Celju, Ptuj in Judenburg, dočim hoče imeti Lipnica deško meščansko šolo. Naprosil se je deželni šolski svet, da izreče svoje mnenje. Ta je sicer za ustanovitev imenovanih dekliških meščanskih šol, dočim se protivi deški meščanski šoli, češ, da že obstoječe meščanske šole ne odgovarjajo niti potrebam, niti krajevnim razmeram. Najmanj pravice do take šole ima Lipnica, ki premore le 4 razredno deško ljudsko šolo z 233 učenci. Drugače je glede imenovanih treh dekliških meščanskih šol. Najbolj „upravičen“ je Ptuj, ki ima 7 razredno dekliško ljudsko šolo z — 246 učenkami. Celje ima samo 5 razrednico, toda 372 učenk, dočim je v 6 razrednici v Judenburgu 335 učenk. Čudno razmerje! Stroški so proračunjeni za te tri meščanske šole na letnih 19209 K, in sicer za Ptuj 4816 K, za Celje 7980 K in za Judenburg 6413 K.

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor je tekom seje dne 9. t. m. razpravljaj se o raznih agrarnih operacijah. V imenu finančnega odseka je predlagal dr. Papež, da se deželni prispevek komisije za agrarno operacijo zviša na letnih 50.000 kron. Nadalje se je zbornica bavila z vprašanjem o uredbi ogledovanja mrličev na Kranjskem, ter je sprejela glede tega nekoliko premenjen načrt zakona. Potem je posl. Košak poročal o deželnem odboru izkazih glede davkov ter je predlagal, naj deželni odbor predloži deželnemu zboru primerne nasvete glede znižanja hišno najemniškega davka in priklad. Na podlagi izkazov finančnega ravnateljstva je imela dežela Kranjska leta 1899 vseh davkov skupaj 2.455.363 gl. 70 kr. Posl. Žitnik na podlagi po-

datkov dokazuje, da ti izkazi ne podajajo pravega, istinitnega pregleda. Tako je n. pr. v tiskanih podatkih od finančnega ravnateljstva izkazano, da je Ljubljana plačala v letu 1899 vseh priklad, izvzemši občinskih 158.094 gl. Deželno knjigovodstvo pa izkazuje, da je Ljubljana plačala 257.647 gl., torej skoro 100.000 gl. več. Posl. baron Wurzbach je v svojem govoru bičal fiskalizem, ki išče vedno novih dohodkov državi in včasih proti duhu zakona izvršuje dotične vladne navedbe.

V seji dne 11. julija je bilo na dnevnem redu poročilo o zdravstvenih rečeh. Dalje je poročal posl. Ažman o šolstvu, in sicer o ljudskih in srednjih šolah, ter je predlagal, naj se deželnemu odboru naroči, da stopi v dogovor z deželnim šolskim svetom, naj bi se slovenskim učencem na realki dala prilika, da se morejo poučevati tudi v italijanskem jeziku. Poslanec Povše je pojasnil, v kakem stanju je spisovanje slovenskih učnih knjig za srednje šole. Nada je, da bo tekom jeseni in zime večina knjig že odobrena; ko bodo dogotovljene te knjige za V. in VI. gimn. razred, bo deželni odbor mogel storiti korake, da se v dotičnih predmetih uvede slovenski pouk.

Posl. Klein je poročal o obrtnem pouku in predlagal, da se deški rokotvorni pouk označi kot važen del ljudskega pouka, ter da se za ljudske učitelje uvedejo v ta namen tečajji na c. kr. obrtni šoli. Poslanec Langer je poročal v imenu finančnega odseka o ljubljanskem posojilu. Nadalje je bilo rešenih več predlogov glede cest.

V seji dne 13. t. m. je poročal posl. Hribar o nakladi na žganje; kakor znano, je letos državni zbor sklenil, da se zviša državni davek od žganja, in ta višji dohodek razdeli med posamezne dežele po razmerju konsuma. Nadalje se morajo vse dežele odpovedati samostojni deželni nakladi na žganje; zato je zbornica sklenila, da se dežela Kranjska do leta 1909 odpove pobiranju te deželne naklade. Posl. Žitnik je razpravljaj o vprašanju glede dacarjev, ker bo dežela morala odpustiti 30 do 40 dacarjev in je radi tega stavil dve resoluciji, v prvi se deželnemu odboru naroča, da pravočasno odpove službe onim dacarjem, katere misli odpustiti, v drugi pa se deželnemu odboru naroča, da v bodočem zasedanju predloži načrt pokojninskega pravilnika za deželne dacarje. Prva resolucija je bila sprejeta, druga pa je bila izročena finančnemu odseku v presojo.

Koroški deželni zbor je v seji dne 11. julija vzel na znanje poročilo deželnega odbora glede regulacije rek v svrhu brodarstva ter je oddal poročilo stavbenemu odseku v presojo. Na predlog stavbenega odseka je zbornica sklenila, da se deželnemu odboru naroči, naj gledé zboljšanja deželnih cest v Rožni dolini, ki bi veljalo okrog 40.000 kron, potrebno ukrene in potem poroča o premenitvi prometnih razmer. Posl. Gohn je poročal o reviziji občinskih uradov od strani deželnega odbora in je predlagal, da se nakloni občinam denarna odškodnina za vedno naraščajoča opravila, ki presejajo njihov delokrog. Predlog je bil sprejet. Posl. Grafenauer je predlagal premenitev regulacije reke Gline. V seji dne 12. julija je zbornica vzela na znanje poročilo o pospeševanju alpskega gospodarstva. Dalje je bilo na dnevnem redu več predlogov in poročil glede cestnih in vodnih razmer.

V deželnem zboru goriškem je bila v seji dne 9. t. m. na dnevnem redu volitev odseka 11 udov, kateremu se izroči načrt zakona za uravnavo zdravstvene službe v občinah. Predlog glede pogozdovanja neobdelanih zemljišč, močvirjev in peščin v Ogleju in Gradežu se odda finančnemu odseku. Zbornica je sprejela tudi načrt zakona glede občinskih taks.

Druge slovenske novice.

(Premembe pri deželni vladi na Kranjskem.) Deželnovladni koncipisti grof Giovanelli pl. Garstburg, Oton Merk in Franc baron Lazarini so imenovani okr. komisarji in deželnovladna konceptna praktikanta dr. Ivan Vertičnik in Mihael Angelo Zois pl. Efelstein sta imenovana deželnovladnima koncipistoma. — Okr. komisar Anton Klein v Kamniku in dež. vlade konceptni

praktikant Pavel Svetec v Postojni sta pridružena službi pri dež. vlad. okr. komisar dr. Avg. vitez Bannizza v Kranju je prestavljen v Kamnik, okr. komisar Sebastian grof Giovanelli v Ljubljani je prestavljen v Postojno, deželni vladni koncipist baron Gussich je pridružen ljubljanskemu okr. glavarstvu, deželni vladni konceptni praktikant dr. Viktor Vincenc Schwegel pride k okr. glavarstvu v Kranju.

(Zrelostni izpiti) na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani so bili dne 12. t. m. dovršeni. Vseh maturantov je bilo 61; od teh je napravilo zrelostni izpit z odliko pet, prvi red je dobilo 38, ponavljalni izpit 11, padlo pa je pet dijakov.

(Na c. kr. višji realki v Ljubljani) je bilo koncem šolskega leta 444 dijakov; od teh je bilo Slovencev 226, Nemcev 193, Lahov 15.

(V pospeševanje obrta.) Trgovsko ministvo je imelo dne 9. t. m. sejo, pri kateri je dovolilo znatni podpori mizarški zadrugi v Št. Vidu nad Ljubljano in čevljarški zadrugi v Ljubljani.

(Učiteljsko 50letnico) bo praznoval letos gosp. Jožef Mesner, nadučitelj v Komendu na Gorenjskem.

(Vodstvo okrajnega glavarstva v Kranju) se je poverilo deželni vladnemu tajniku gosp. Alfonzu Pirou.

(Umrl je) v Železnikih na Gorenjskem nadomestni župan Luka Košmelj v starosti 41 let.

(Za pogorelece v Velikem Mraševem.) Z ozirom na strašno katastrofo, ki je zadela vas Veliko Mraševo na Dolenjskem, se pobirajo mlodari za pogorelece, katerim so večidel pogorela vsa živila in vsa obleka. Pomoč je nujno potrebna. Slovensko občinstvo širimo naše domovine je že čisto pokazalo ob takih prilikah svoj plemeniti čut in usmiljeno srce. Mladari naj se pošiljajo na naslov: Ivan Rupar, Sv. Križ pri Kostanjevici. — Odpri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze!

(V vodnjak skočila) je dne 9. t. m. v Postojni neka žena. Revi se je v glavi zmedlo, potegnili so jo hitro iz vodnjaka, in zdravniški pomoči se je posrečilo, ohraniti ji življenje.

(Požar.) Dne 25. junija t. l. je v Šmarjeti pri Velikovu udarila strela v hlev nekega posestnika in užgala poslopje. Škode je nad 5000 K. — Dne 2. julija je pogorela nad Malim Št. Vidom na Koroškem gospodarju Taupeju žaga, mlin, kovačnica itd. Škoda se ceni na 30 000 kron.

(Bismarckova cesta v Beljaku.) Neki veliki German s slovenskim imenom Poltnik je podaril 161 kvadratnih metrov svojega zemljišča za Bismarckovo cesto.

(Osem samomorov) se je dogodilo v teku ednega tedna pred kratkim na Koroškem. Žalostno znamenje časa!

(Šolake razmere na Koroškem) pričajo o veliki krivici, ki se godi nam Slovincem; v petrazredni šoli v Borovljah je razpisano mesto učiteljske, kateri ni treba znati jezika otrok, ki so vsi slovenskega rodu.

(Skok iz petega nadstropja.) V Trstu je skočila Terezija Tomsich, prodajalka tobaka, iz petega nadstropja na dvorišče. Razbila si je glavo in bila v hipu mrtva.

(Nesreča pri gradnji železnice.) Dne 9. t. m. je podsulo v Rojčih pri Dornbergu na Goriškem, kjer delajo predor za vipavsko železnico, dva delavca. V grapo pred predorom so se podrsnile skale ter ju zasule, ednega do glave, ednega pa do prsi. Eden je umrl, drugi pa je močno ranjen.

(C. kr. gimnazija v Gorici) je imela koncem letošnjega leta 479 dijakov; med temi je Slovencev 234, Italijanov 195, Nemcev pa 48.

(Tržaške srednje šole.) Tržaška gimnazija je imela v preteklem šolskem letu 448 dijakov, med njimi Slovencev 137, Hrvatov 29, Lahov 153, Nemcev pa 118. Da so Lahji prekosili Slovence po številu, je kriva nemarnost staršev, ki se boje vpisati svojega sina za Slovence. Maturo na tržaški gimnaziji delata letos le dva Slovence. — Tržaška realka je imela 344 dijakov, med njimi le 54 Slovencev.

(Trgovina mesta Trsta.) Leta 1900 je znašal skupni promet z blagom v Trstu, 1.396.819,719 K napram 1.401.052,074 kronam v letu 1899. Promet se je torej zmanjšal za 4.232.355 kron.

Uvoz je znašal lani 731.370.100 kron, ter za ostaje od preklani za 13.004.552 kron.

(Promocija.) Na dunajskem vseučilišču je bil dne 9. t. m. promoviran doktorjem prava g. J. Wilfan iz Trsta. — Dne 13. t. m. pa je bil v Gradcu promoviran doktorjem prava konceptni praktikant v Celovcu g. Ljudevit Brence.

(Umrl je) v Hvaru v Dalmaciji nadškof Carev v starosti 76 let. Bil je vrl vladika, povernik sirot in zvest sin svojega naroda.

Dopisi.

Šmarje pri Jelšah. — Nemški uradniki imajo menda posebne predprave pred slovenskimi, ali pa če teh nimajo, si morajo vsaj domišljevati o takih.

Takajšnji c. kr. sodni oficijal Jože Kolarič nastopa v zadnjem času bolj nego mu je kot c. kr. uradniku dovoljeno. Njegovo skrajno izživljajoče nastopanje s plavicami v gumbnici vzbuja med nami nevoljo in umevno je čisto se ponavljajoče vprašanje, zakaj da trpi njegov predstojnik, oz. višja oblast njegovo izživljanje.

Naš trg je, izvzemši kako petorico ponarenjenih Nemcev, popolnoma slovenski. Zato nam seveda še ne pride na pamet, prave Nemce sovražiti. Če pa popeva po gostilnah kaka petorica izdajalsko „Wacht am Rhein“, če se šopiri po cestah z modrišem in je vrhu tega še c. kr. uradnik, tedaj je pač opravičena zahteva po odpravi takih zasmehovanj. Menili smo, da uvidi „Prevorški Joža“ sam nespodobnost svojega vedenja, kajti človek, ki je rojen v zagorskih Prevorjih, kjer o Nemcih niti ne sanjajo, uradnik, ki je nameščen v pretežno slovenskem okraju, moral bi pač spoznati, da je na eni strani smešno, na drugi strani pa žaljivo, izdajati se za Germana na tak neprimeren način.

Ker pa je pri nekaterih ljudeh nujno potrebno, da nadomeščajo njih takt in pamet drugi, pričakujemo to od pristojne oblasti, da uredi razmerje, da ne bodo c. kr. uradniki izživljali nepotrebno tržane.

Od Kapela. († Jurist Janez Kolar.) Slovenec nima sreče! Tolikokrat opazamo v vsakdanjem življenju resnico teh besed. — Resnične se nam zde posebno sedaj, ko smo zopet izgubili nadarjenega narodnjaka, g. iur. Janez Kolarja. Marsikomu se je milo storilo pri srcu, ko je zvedel žalostno, pretresljivo novico o njegovi smrti. — Slovenci po pravici žalujemo po njem, — zgubili smo mnogo z njim! Narodni Efijski se vesele njegove smrti; ni čuda, bil jim je odločen nasprotnik. — Rajniki je bil v svojem domačem kraju pri Kapeli duša narodnemu življenju; zanimal se je za bralna društva, veselice, govoril in navduševal posebej mladino za narodnost. Kot izborni pevec nam ostane nepozabljiv. Zadnje njegovo delo je podružnica Ciril in Meto dove družbe za gornjeradgonski okraj pri Kapeli. Rajniki je z navdušenimi besedami sugeriral takorekoč poslušalce ter že prvi dan pridobil lepo svoto za podružnico. S svojo agilnostjo dosegel je morebiti mladi jurist več, kakor marsikateri doktor s sivo brado! Bil je vesel, dovtipen, dostikrat naravnost humorist, z domačimi dober in prijazen. Časten mu spomin!

Politični pregled.

(K položaju.) Narodnostni prepri in skrajno nezdrave naše notranje političke razmere, katere je hotel zboljšati ministrski predsednik Körber z gospodarskimi koncesijami, z železnicami in prekopi, so se zopet pokazale po raznih deželnih zborih. Nemiri in viharji so se sicer polegli v dunajski zbornici, a preselile so se v razne deželne zbornice. Na Češkem in Moravskem se je vnel stari prepri med narodnostinjo, na Dunaju so si v laseh krščanski socialisti in liberalci, v štajarskem deželnem zboru ni Slovencev, zasedanje istrskega in tirolskega zastopa so onemogočili Italijani, in poleg tega so še Rusini zapustili galjsko zbornico. — Boj torej ni prenehal, sloge, kakršne si želi Körber, ni. Temu je vzrok pač to, ker se ni rešeno pereče narodnostno vprašanje. Dokler v tem oziru ni rešitve, je zaman vsak poskus za trajno spravo avstrijskih narodov.

(Deželnozbornske volitve.) Kolikor je doslej znano, želi vlada, da se vrše volitve v prvi polovici meseca oktobra, da se s tem pridobi čas za sestanek državnega zbora v drugi polovici oktobra. Čehi pa žele, da se snide deželni zbor k zadnjemu zasedanju še v septembru, ki bi trajalo vsaj do srede oktobra, ter bi se potem takem vršile volitve še le v novembru. A vlada s tem bržkone ne bo zadovoljna, ter se bodo vršile volitve v prvih dneh oktobra.

(Potrjena zakona.) Dunajski uradni list je priobčil potrjen zakon, zadevajoč one železnice nižje vrste, ki se imajo dograditi še letos. Istotako je zakon o povišanju davščine na žganje ter oddajanju ednega dela teh doklad deželnim zakladom, dobil najvišje potrjenje.

(Za samoupravo južnega Tirola.) Po vseh tridenških mestih se vrše demonstracije v prid samoupravi južnega Tirola. Mestni sveti obsojajo postopanje nemške večine v deželnem zboru tirolskem in odobravajo odločno stališče, ki so je zavzeli laški poslanci o vprašanju samouprave.

(V južni Dalmaciji) so te dni na slavnosten način otvorili železnično progo, ki bo vezala Dubrovnik z glavnim mestom Hercegovine, Mostarjem; k otvorenju je prišlo več ministrov in mnogo drugih gostov.

(Moravski deželni zbor) je dne 10. t. m. završil svoje delo. Najpomembnejša je bila za Čeha zadnja seja, ker jim je deželni zbor s 57 proti 28 glasovom dovolil ustanovitev dveh čeških realk v dveh manjših mestih. S Čehi so glasovali veleposestniki.

(Rusi za Slovake.) Rusko-slovensko dobrotno društvo je imelo v Kijevu skupščino, na kateri je vseučilišni profesor Florinski govoril o Jugoslovanih; zlasti se je zavzel za Slovake, ki so v najslabšem položaju, ki pa se vkljub temu bore jako vsepešno zoper potujčevanje. Svoj govor je zaključil s pozivom, naj podpirajo ruski rodoljubi Slovake moralno in materialno. — Mažarski listi se radi tega silno jeze in pravijo, da treba storiti vse v ta namen, da Rusi ne bodo imeli nikakih zvez s Slovaki.

(Ponemčevanje Poljakov) na ruski zemlji se vrši z vedno večjo silo. Ne samo, da je vlada zatrla vsa poljska narodna društva, prepovedala shode in sestanke ter iz šole povsod pregnala poljščino, zdaj je prepovedala celo, da se niti verouk ne sme poučevati v poljskem jeziku. — Te dni se je pričela v Poznanju obravnava proti 13 poljskim akademikom, ki so obdolženi tajne zarote.

(Sestanek treh vladarjev.) Sredi meseca avgusta se snidejo blizu Moguncije nemški cesar Viljem, ruski car Nikolaj in angleški kralj Edvard. Prvi bo došel kot običajno k veliki vojaški paradi. Ta sestanek je po mnenju mnogih politikov velike politične važnosti, zlasti zategadelj, ker se snideta ruski car in angleški kralj, med katerima vladarjema ni bilo opaziti doslej nikake prirodnosti, in ravno na Kitajskem je bilo med tema dvema velesilama največje nasprotje. Ti trije vladarji uresničijo lahko, ako so edini, mirovni ideal; zakaj v njih oblasti je vse, kar bi moglo provzročiti vojako.

(V Bolgariji.) K narodni slavnosti odkritja spomenika carju osvoboditelju Aleksandru II. je prišel dne 12. t. m. ruski veliki knez Aleksander Mihajlovič. V Varnu ga je ljudstvo navdušeno sprejelo.

(Vojna v Južni Afriki.) Angleži so baje sklenili, da bodo odslej postopali z Buri kot z roparskimi tolpmi in ne več kot z vojsko. Seveda bodo potem tudi Buri vračali Angležem z enako mero. V Kaplandiji je prestopilo vnovič mnogo Holandcev na burako stran; Buri so gospodarji velikega dela Kaplandije in imajo v rokah več važnih mest. Po izkazu londonskega vojne urada so Angleži od početka vojne pa do konca junija 1. 1901 izgubili 684 častnikov in 19 953 mož. Zadnjih 6 mesecev je stala vojna Anglijo najmanj 900 milijonov kron.

(Ustaja na Kitajskem.) Iz Šangaja javljajo da princ Tuan z veliko vojsko koraka proti jugu v pokrajino Šansi ter da se mu je prestolonaslednik pridružil, kar se je moglo zgoditi le s dovoljenjem cesarice.

Razne stvari.

(Največja šola na svetu) je v mestu Stokholm. Ona ima 48 učnih sob, štiri delavnice, edno risarsko sobo, zborovalno sobo, sobo za kopanje, prostore za šolarsko kuhinjo, za jedilne sobe otrokom in stanovanja za učiteljsko in šolsko služabništvo. To šolsko poslopje je stalo čez 300.000 gld. in ima prostora za 4000 otrok.

(Šola za deklice.) V Londonu imajo za deklice revnih stanov, odrasle ljudski šoli, šole v katerih je vse urejeno, kakor v kakem malem delavskem stanovanju. Deklice se učijo šivati, krpiti, plesti, kuhati, nakupovati, pospravljati sobe, prati, likati perilo, pokrivati mize itd. Tudi se jim pove, katera jedila so zdrava in tečna; učijo se tudi, kako vzgajati otroke in vse, kar je prihodnji ženi revnejšega stanu potreba. In to vse zastoj. Kako pa je pri nas?

(Slovani na dunajski univerzi.) Dunajsko vseučilišče je imelo v preteklem šolskem letu 7128 slušateljev, od katerih je bilo 2092 Slovanov, in to 1576 Čehov (češka univerza v Pragi ima 3000 slušateljev), 154 Rusov, 69 Srbov, 60 (samo) Slovencev, 233 Hrvatov (141 iz Dalmacije).

(Preosnova ruskih srednjih šol.) Uradno glasilo ruske vlade poroča, da je komisija za preosnovo srednjih šol svoje delo dovršila. Preosnova se izvrši l. 1905. Srednja šola bo imela le sedem letnikov. Grški jezik je izključen, latinščina pa se bode poučevala le v štirih višjih razredih. Zato pa se bode poučevalo več ur v naravoslovju, v dveh modernih jezikih, v domovinoznanstvu, v ruskem in splošnem slovstvu ter v matematiki. Raztegne pa se pouk tudi na telavaddo. Na privatnih gimnazijah pa sme ostati dosedanja učni načrt.

(Povodnji na Kitajskem.) V pokrajini Ki-angsi so nastopile velike povodnji. Število ljudi, ki je pri povodnjih izgubilo življenje se ceni na 4000.

Loterijske številke.

Trst, dne 13. julija 1901: 24, 52, 4, 38, 30.
Linc. " " " " 13, 87, 30, 55, 28.

Stroji (mašine) za mlatenje in za čiščenje se dobijo

vsak 10 gld. bolj vredno, kakor kje drugje, pri MATIJA KOSTAINŠEKU, trgovcu v Dolu pri Hrastniku. Mlatilni stroj lahko ženeta dva moža. (235) 2-1 Stroj mlati čisto.

Vabilo

na

jamsko veselico

v Hudi luknji

v nedeljo, dne 4. avgusta t. l. in vse naslednje nedelje v tem poletju; godba, ples in mnogo zboljšana razsvetljava. Slavna pevka društva in tamburaši se vabijo na izlete v romantično jamo.

Tudi se sprejme krčmar na račun, po stanu rokodelec ali penzionist. — Več pove

Ivan Vivoda v Doliču, p. Mislinje.

Učenec

iz dobre hiše, slovenskega in nemškega jezika zmožen, z dobro šolsko izobrazbo, sprejme se takoj v trgovini manufakturnega in specrijskega blaga.

(261) 3-1

L. Schwentner na Vranskem.

(258) 1 Na Bizeljskem ima

35 hl belega vina

izvrstne kakovosti naproday Fr. Premelč v Bukovju št. 6. Odda se tudi 15 ali 20 hl, manj ne.

(261) 1

Naproday je

veliko posestvo

s 47 johov zemljišča z vinogradom, katero je razdeljeno v treh občinah in sicer v Št. Ilju in v Pletovarji. domačija in največji del zemljišča se nahaja pri Sv. Urši pri Dramljah.

Cena je 18000 kron.

Več pove Matevž Kožuh, veleposestnik pri Sv. Urši, p. Dramlje, Štajarsko.

Pozor!

80%

Pozor!

Jesihova esenca

1 liter velja 2 K. Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje bele ali rdeče 80% jesihove esence z 20-30 lit. studenčne vode in izvrsten jesih je gotov. (234) 5-5

Zaloga pri: R. Bračko v Ptuj.

Za pridelovanje sadnega in vinskega mošta.

Stiskalnice za sadni mošt za vinski mošt

s čvrsto delujočimi dvojnimi stiskali ter z uravnanjem pritiska „Herkules“, z jamčeni najvišji učinek do 20%, večji nego pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravlične stiskalnice.

10-2 Mlini za sadje in grozdje. (222)

Robkalnica za grozdje (Abbeer-stroj)

Popolne priprave pri pridelovanju mošta, stalne in premične.

Stiskalnica soka, mlini za jagode in priprav.

ljanje sadnega soka.

Priprave za sušenje sadja in sočivja, stroji za lupljenje in rezanje sadja.

najnovejša samodelna patentovana škropilnica „SYPHONIA“ za škropljenje trja in rastlin zoper krvavo uš, izdelujejo ter pošiljajo z jamstvom specialitete v najnovejši, najizvrstnejši, najuporabnejši in pripoznani najbolj, odlikovani sestavi

PH. MAYFARTH & CO.

c. kr. priv. tovarna kmetijskih strojev, livarna železa in parne fužine.

Dunaj, 11/1, Taborstrasse Nr. 71.

Odlikovane z več 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami.

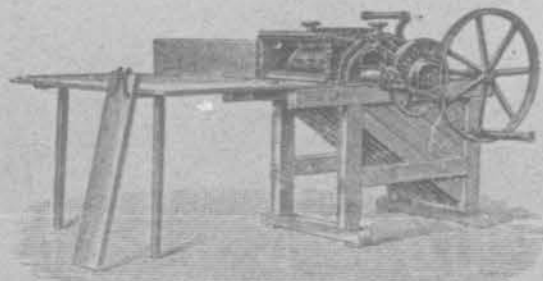
Obširni katalogi in številna priznana pisma zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se želijo.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „Merkur“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Mlatilnice z gepljem in ročne, čistilnice in drugi poljedelski in vino-rejski stroji iz najbolj slovečih tovarn po zelo nizkih cenah.

Za čas košnje priporočam svoje

izvrstne kose iz najfinejšega jekla

ter vsakovrstne brusne kamne.

Za kose se jamčil

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno le lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črtilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listine itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupecem se poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrabci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinejša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.